Ontwikkeling van een gebruiksvriendelijke, evidence-based, online tool voor het beoordelen van wonden binnen de huisartsenpraktijk

Haio: VERGAUWEN Bente , U.A.
Promotor: PEREMANS Lieve , U.A.
Praktijkopleider: Bresseleers Stefaan , Claes Nathalie

Context: Chronische wonden komen frequent voor binnen de huisartsenpraktijk. Binnen de chronische wonden zijn het voornamelijk veneuze en arteriële ulcera, diabetische voet- of beenwonden en decubituswonden die het vaakst voorkomen. Ze brengen niet enkel een grote ziektelast voor de patiënt met zich mee, maar ook vaak een financiële belasting voor de maatschappij. Het belangrijk zo veel mogelijk preventieve maatregelen te treffen om het ontstaan of een recidief van chronische en complexe wonden te voorkomen. Indien er toch reeds een chronische wonde aanwezig is, moeten we trachten deze zo correct mogelijk te behandelen.

Onderzoeksvraag: Het ideë van deze studie was om een gebruiksvriendelijke, evidence-based, online tool te ontwerpen voor de beoordeling van chronische wonden binnen de huisartsenpraktijk. De tool zou met vier eenvoudige criteria volgens het TIME-principe een keuze aan verbanden kunnen geven. Daarnaast wou ik ook een antwoord geven op de vragen 'Welke zijn de meest voorkomende chronische wonden binnen de huisartsenpraktijk?' en 'Wat is een correcte behandeling voor deze types chronische wonden?'.

Methode: De eerste fase bestond uit het opzoeken van relevante literatuur. Ik heb gezocht in de beschikbare databanken en zoekmotoren (o.a. Medline, Pubmed, ScienceDirect,'). Daarnaast heb ik eveneens gezocht naar beschikbare (praktijk)richtlijnen (Cochrane, NICE, KCE, WCS,'). Artikels en richtlijnen rond chronische wonden werden geïncludeerd, artikels en richtlijnen over acute wonden geëxcludeerd. Als tweede luik van mijn studie heb ik een enquête opgesteld over enkele relevante thema's binnen de wondzorg en deze verspreid onder de huisartsen en huisartsen-in-opleiding binnen Vlaanderen. Als laatste fase binnen mijn onderzoek heb ik een gebruiksvriendelijke, online tool ontworpen met behulp van de bronnen die ik ter beschikking had. De tool geeft een keuze uit vier criteria volgens het TIME-principe. De uitkomst van deze vier criteria samen genereert een keuze uit verschillende soorten geschikte verbanden voor dat wondbed.

Resultaten: Er bestaan veel studies uit het buitenland die handelen over de behandeling van specifieke chronische wonden. Beschikbare gevalideërde richtlijnen die de behandeling van chronische wonden beschrijven volgens het wondbed heb ik niet gevonden. Er bestaan verschillende praktijkrichtlijnen en interne richtlijnen ontworpen door o.a. universitaire ziekenhuizen en wondzorgexperten. Binnen deze richtlijnen zijn zowel gelijkenissen als verschillen op te merken, er is echter geen uniformiteit, noch een eenduidig beleid voor het behandelen van wonden volgens het wondbed. Aan de enquête hebben eenennegentig artsen uit de verschillende Vlaamse provincies deelgenomen. Uit de enquête die ik heb opgesteld, met de beschikbare literatuur als leidraad, kwam naar voren dat een gebruiksvriendelijke, online tool binnen de huisartsgeneeskunde erg welkom is. De verschillende types chronische wonden vergen, naast een aanpak volgens het wondbed, ook vaak een specifieke aanpak (bv.: compressietherapie heeft een plaats in de behandeling van veneuze ulcera). Om een chronische wonde zo goed mogelijk te kunnen behandelen, maken we gebruik van het TIME-principe (Tissue, Infection, Moisture en Edge) voor de wondbeoordeling. Op basis van deze beoordeling kunnen we dan ons beleid bepalen. Indien het vermoeden bestaat dat de wonde geïnfecteerd is, dient er steeds een wondkweek te gebeuren. Ons

beleid omvat een eventueel debridement, de juiste keuze tussen een reinigings- of ontsmettingsmiddel, de keuze tussen een basis- of een antiseptisch verband en de juiste van keuze van type verband op basis van het wondbed. De meest storende factor moet altijd eerst behandeld worden.

Conclusie: Voorlopig is de tool nog niet evidence-based. Er is nood aan de ontwikkeling van een gevalideërde richtlijn voor de behandeling van chronische wonden volgens het wondbed. Een alternatief is het organiseren van een Delphi-consensus om de tool te valideren; een expercience-based tool waarover een consensus bestaat, gevalideërd door wondzorgexperts over heel Vlaanderen.